GENERALINIO AVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2019 m. sausio 10 d.[1]

Byla C-136/17

G. C.,
A. F.,
B. H.,
E. D.
prieš
Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL),
dalyvaujant
ministrui pirmininkui,
Google Inc.

(*Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Asmens duomenys – Duomenų tvarkymas – Internetinės paieškos sistemos eksploatuotojas – Prašymas pašalinti nuorodą – Pareigos apimtis – Asmens duomenų tvarkymas tik žurnalistiniais sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais“

I. Įžanga

1. Teisės į privatų gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą suderinimas su teise į informaciją ir į saviraiškos laisvę interneto amžiuje yra vienas pagrindinių mūsų laikų uždavinių. Todėl nenuostabu, kad pastaraisiais metais Teisingumo Teismui pateiktos kelios bylos, kuriose keliami su šiomis problemomis susiję teisės klausimai.

2. Kartą išsprendus klausimą ir radus sprendimą, kyla naujų klausimų. Šis fenomenas išryškėja ir dėl to, kad labai dažnai teisės aktai būdavo priimami nežiūrint į juos per interneto amžiaus prizmę. Pagrindinė byla, kaip ir byla *Google* (C-507/17) (Nuorodų pašalinimo teritorinė taikymo sritis), kurioje mano išvada pateikta tą pačią dieną, kaip ir šioje byloje, yra to geras pavyzdys: kaip 1995 m. duomenų apsaugos direktyvoje, konkrečiai Direktyvoje 95/46/EB[2], nustatytos pareigos taikomos tokiai paieškos sistemai, kokia yra *Google* – 1998 m. įsteigta įmonė, ir kiek?

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., 355 p.).

3. 2014 m. gegužės 13 d. principiniame Sprendime *Google Spain ir Google*[3] Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punktą ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktą asmenys turi „teisę būti pamiršti“[4], dėl kurios paieškos sistemos eksploatuotojas gali būti įpareigotas pašalinti nuorodas į su jais susijusią informaciją[5]. Šioje byloje tęsiame ankstesnio sprendimo problematiką. Iš tiesų priėmus tą sprendimą kilo nemažai naujų klausimų dėl, be kita ko, vadinamųjų „jautrių“ duomenų, atskleidžiančių rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, taip pat religinius arba filosofinius įsitikinimus, tvarkymo.

4. Būtent todėl, aiškindamas teisę, kokia ji yra, taip pat darysiu nuorodą ir į galiojančius teisės aktus, ir į Sprendime *Google Spain ir Google*[6] pateiktą jų išaiškinimą.

5. Trumpai tariant, mano pasiūlymas Teisingumo Teismui yra dvejopas: viena vertus, paprastai paieškos sistemos eksploatuotojas, gavęs prašymą, turėtų sistemingai šalinti internetines nuorodas į jautrius asmens duomenis; kita vertus, turi būti gerbiama saviraiškos laisvė. Atsižvelgdamas į tai, siūlau Teisingumo Teismui išaiškinti savo Sprendimą *Google Spain ir Google*[7] taip, kad būtų tinkamai atsižvelgta į saviraiškos laisvę.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Direktyva 95/46

6. Pagal Direktyvos 95/46 1 straipsnį ja siekiama apsaugoti fizinių asmenų pagrindines teises ir laisves, visų pirma jų teisę į privatų gyvenimą tvarkant asmens duomenis, taip pat pašalinti laisvo šių duomenų judėjimo kliūtis.

7. Direktyvos 95/46 2 straipsnyje nurodyta, kad „[š]ioje direktyvoje:

a) „asmens duomenys“ reiškia bet kurią informaciją, susijusią su [fiziniu] asmeniu (duomenų subjektu), kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta; asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta, yra tas asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta tiesiogiai ar netiesiogiai, ypač pasinaudojus nurodytu asmens identifikavimo kodu arba vienu ar keliais to asmens fizinei, fiziologinei, protinei, ekonominei, kultūrinei ar socialinei tapatybei būdingais veiksniais;

b) „asmens duomenų tvarkymas“ (tvarkymas) reiškia bet kurią operaciją ar operacijų rinkinį, automatiniais arba neautomatiniais būdais atliekamus su asmens duomenimis, kaip antai: rinkimas, užrašymas [įrašymas], rūšiavimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, atgaminimas [išgava], paieška [susipažinimas], naudojimas, atskleidimas perduodant [persiunčiant], platinant ar kitu būdu padarant juos prieinamus, išdėstymas reikiama tvarka [sugretinimas] ar sujungimas derinant [sujungimas su kitais duomenimis], blokavimas, trynimas ar naikinimas;

<…>

3 C-131/12, EU:C:2014:317.

4 Nors tame sprendime tokia sąvoka nevartojama, praktiškai ji paplito ir net buvo pakartota antrinėje teisėje: žr. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46 (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 127, 2016, p. 2), 17 straipsnį.

5 Prie šio dokumento išsamiau grįšiu atlikdamas teisinę analizę.

6 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

7 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

d) „duomenų valdytojas“ reiškia tokį fizinį ar juridinį asmenį, valstybės valdžios instituciją, agentūrą ar bet kurį kitą organą, kuris vienas ar drauge su kitais nustato asmens duomenų tvarkymo tikslus ir būdus; jeigu tvarkymo tikslus ir būdus nusako nacionaliniai arba Bendrijos įstatymai bei norminiai aktai, tai duomenų valdytoją arba specifinius kriterijus, pagal kuriuos skiriamas duomenų valdytojas, gali apibrėžti nacionaliniai arba Bendrijos įstatymai;

<…>

h) „duomenų subjekto sutikimas“ reiškia bet kurį savanoriškai ir žinomai duotą konkretų duomenų subjekto pareiškimą [valios išreiškimą pareiškimu], kuriuo duomenų subjektas nurodo savo sutikimą, kad būtų tvarkomi su juo susiję [jo asmens] duomenys“.

8. Šios direktyvos 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje nurodyta:

„Ši direktyva taikoma automatiniais būdais tvarkant asmens duomenis ištisai arba dalimis ir neautomatiniais būdais tvarkant asmens duomenis, kai tie duomenys sudaro arba yra skirti sudaryti rinkmenų sistemos dalį.“

9. Minėtos direktyvos 4 straipsnyje „Taikytina nacionalinė teisė“ numatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė taiko nacionalines nuostatas, kurias ji priima pagal šią direktyvą, kai tvarkomi asmens duomenys, jeigu:

a) tvarkoma, duomenų valdytojo padaliniui veikiant valstybės narės teritorijoje; jeigu tas pats duomenų valdytojas steigiamas kelių valstybių narių teritorijoje, jis privalo imtis reikalingų priemonių, kad kiekvienas jo padalinys vykdytų taikytinų nacionalinių įstatymų nustatytas prievoles;

<…>“

10. Direktyvos 95/46 II skyriaus I skirsnio „Duomenų kokybės principai“ 6 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės numato, kad asmens duomenys turi būti:

a) tvarkomi teisingai ir teisėtai;

b) surinkti įvard[y]tais, aiškiai apibrėžtais ir teisėtais tikslais, o po to [ne]tvarkomi su šiais tikslais [ne]suderintais būdais. Tolesnis duomenų tvarkymas istoriniais, statistiniais ar moksliniais tikslais [ne]laikomas [ne]suderinamu dalyku, su sąlyga, kad valstybės narės numato atitinkamas apsaugos priemones;

c) adekvatūs, susiję ir savo apimtimi neviršijantys tikslų, kuriems jie renkami ir (arba) vėliau tvarkomi;

d) tikslūs ir, jei būtina, nuolat atnaujinami; turi būti imtasi visų reikalingų priemonių, kad duomenys, kurie yra netikslūs ar neišsamūs, palyginti su tikslais, dėl kurių jie buvo surinkti ar po to tvarkomi, būtų ištrinti arba ištaisyti;

e) laikomi tokio pavidalo, kad duomenų subjektų tapatybes būtų galima nustatyti ne ilgiau, nei tai yra reikalinga tais tikslais, dėl kurių duomenys buvo surinkti arba po to tvarkomi. Valstybės narės išdėsto asmens duomenų, ilgesnį laiką saugomų dėl istorinės, statistinės ar mokslinės paskirties, atitinkamas apsaugos priemones [garantijas].

2. Duomenų valdytojo pareiga užtikrinti, kad būtų laikomasi šio straipsnio 1 dalies.“

11. Direktyvos 95/46 II skyriaus II skirsnio „Duomenų tvarkymo teisėtumo kriterijai“ 7 straipsnyje nurodyta:

„Valstybės narės numato, kad asmens duomenis galima tvarkyti tik tuo atveju, jeigu:

<…>

f) tvarkyti reikia dėl teisėtų interesų, kurių siekia duomenų valdytojas arba trečioji šalis (šalys), kurioms atskleidžiami duomenys, išskyrus atvejus, kai duomenų subjekto, kuriam pagal 1 straipsnio 1 dalį reikalinga apsauga, teisės ir laisvės yra viršesnės nei šie interesai“.

12. Direktyvos 95/46 II skyriaus III skirsnyje „Ypatingos tvarkymo kategorijos“ yra 8 ir 9 straipsniai. Šios direktyvos 8 straipsnyje „Ypatingų duomenų kategorijų tvarkymas“ numatyta:

„1. Valstybės narės uždraudžia tvarkyti asmens duomenis, kurie atskleidžia rasinę ar etninę kilmę, politines, religines ar filosofines pažiūras, priklausymą profesinėms sąjungoms, taip pat tvarkyti duomenis apie asmens sveikatą ar intymų gyvenimą.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma, kai:

a) duomenų subjektas davė aiškų sutikimą tvarkyti tokius duomenis, išskyrus, kai valstybės narės įstatymai numato, kad 1 dalyje nurodyto draudimo negalima panaikinti duomenų subjekto duotu sutikimu;

arba

b) tvarkyti būtina, norint įgyvendinti duomenų valdytojo prievoles ir specifines teises darbo įstatymų srityje, kiek tai leidžia nacionalinės teisės aktai, numatantys atitinkamas apsaugos priemones;

arba

c) tvarkyti būtina, kad būtų apsaugoti duomenų subjekto arba kito asmens gyvybiniai interesai, kai duomenų subjektas fiziškai neįgali arba yra juridiškai neveiksnus duoti sutikimą;

arba

d) duomenis tvarko fondas, asociacija ar kita pelno nesiekianti organizacija politiniais, filosofiniais, religiniais ar su profesinėmis sąjungomis susijusiais tikslais savo teisėta veikla [vykdydami savo teisėtą veiklą] su atitinkamomis garantijomis ir su sąlyga, kad taip tvarkomi duomenys yra susiję tiktai su tos organizacijos nariais arba su asmenimis, kurie reguliariai palaiko ryšius su šia organizacija dėl jos siekiamų tikslų, ir kad tokie duomenys nėra atskleidžiami trečiajai šaliai be duomenų subjektų sutikimo;

arba

e) tvarkomi tokie duomenys, kuriuos duomenų subjektas yra akivaizdžiai paskelbęs viešai arba kurie yra reikalingi nustatyti [pareikšti], įvykdyti ar apginti teisinius ieškinius [reikalavimus].

<…>

4. Dėl svarbių visuomenės interesų valstybės narės greta šio straipsnio 2 dalyje išdėstytų išimčių nacionaliniais įstatymais ar priežiūros institucijų sprendimais gali numatyti kitas išimtis, bet turi užtikrinti tinkamas apsaugos priemones.

5. Duomenys, susiję su nusikaltimais, nuteisimais [apkaltinamaisiais nuosprendžiais] ar valstybės saugumo [kardomosiomis] priemonėmis, gali būti tvarkomi tik tuo atveju, jeigu tai kontroliuoja oficiali valdžios institucija arba jeigu nacionaliniai įstatymai užtikrina tinkamas [ir konkrečias] saugumo priemones [garantijas], bet galioja išimtys, kurias valstybė narė gali leisti pagal nacionalines nuostatas, numatančias tinkamas konkrečias apsaugos priemones [garantijas]. Tačiau išsamus nuteisimų [apkaltinamųjų nuosprendžių] registras gali būti vedamas tiktai kontroliuojant oficialiai valdžios institucijai.

Valstybės narės gali numatyti, kad duomenys, susiję su administracinėmis sankcijomis ar teismo sprendimais civilinėse bylose turi būti tvarkomi kontroliuojant oficialiai valdžios institucijai.

6. Apie 4 ir 5 dalyse numatytas nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo 1 dalies, turi būti pranešta Komisijai.

<…>“

13. Šios Direktyvos 95/46 9 straipsnyje „Asmens duomenų tvarkymas ir laisvė reikšti savo mintis ir įsitikinimus“ nustatyta:

„Valstybės narės numato išimtis ir nukrypimus nuo šio skyriaus bei IV ir VI skyriaus, kai asmens duomenys tvarkomi tik žurnalistiniais sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, bet tiktai tuomet, jeigu šios išimtys reikalingos, norint privatumo teisę [teisę į privatų gyvenimą] suderinti su laisve reikšti savo mintis ir įsitikinimus reglamentuojančiomis taisyklėmis.“

14. Minėtos direktyvos 12 straipsnyje „Teisė gauti informaciją“ numatyta:

„Valstybės narės garantuoja kiekvienam duomenų subjektui teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas:

<…>

b) [ati]tinkamai ištaisytų, ištrintų arba blokuotų duomenis, kurie tvarkomi nesilaikant šios direktyvos nuostatų, o ypač, kai tie duomenys yra neišsamūs ar netikslūs;

<…>“

15. Tos pačios direktyvos 14 straipsnyje „Duomenų subjekto teisė prieštarauti“ nurodyta:

„Valstybės narės suteikia duomenų subjektui teisę:

a) bent 7 straipsnio e ir f punktuose nurodytais atvejais [remiantis] privalomu teisėtu pagrindu, susijusiu su jo konkrečia padėtimi, prieštarauti duomenų apie jį tvarkymui, išskyrus, kai nacionaliniai įstatymai nustato kitaip. Kai prieštaraujama pagrįstai, tvarkant duomenų valdytojo iniciatyva, tokie duomenys nebegali būti toliau tvarkomi;

<…>“

16. Direktyvos 95/46 28 straipsnis „Priežiūros institucija“ suformuluotas taip:

„1. Kiekviena valstybė narė numato, kad viena ar daugiau valdžios institucijų privalo kontroliuoti, kaip jos teritorijoje yra taikomos pagal šią direktyvą valstybių narių priimtos nuostatos.

<…>

3. Kiekvienai valdžios institucijai suteikiami:

– įgaliojimai tirti, kaip antai: įgaliojimai sužinoti tvarkymo operacijų turinį ar įgaliojimai surinkti visą informaciją, reikalingą priežiūros funkcijoms atlikti,

– įgaliojimai veiksmingai įsikišti, pavyzdžiui, <…> įgaliojimai nurodyti blokuoti, ištrinti arba sunaikinti duomenis, laikinai arba visiškai uždrausti tvarkyti duomenis <…>,

<…>

Priežiūros institucijų [institucijos] priimti sprendimai, sukėlę nusiskundimų, gali būti skundžiami teismuose.

4. Kiekviena priežiūros institucija nagrinėja bet kurio asmens ar tam asmeniui atstovaujančios asociacijos iškeltus ieškinius [pateiktus skundus] dėl jo teisių ir laisvių apsaugos tvarkant asmens duomenis. Suinteresuotam asmeniui pranešama apie ieškinio [skundo] baigtį.

<…>

6. Kad ir kokie nacionaliniai įstatymai būtų taikomi tvarkant aptariamus duomenis, kiekviena priežiūros institucija yra kompetentinga savo valstybės narės teritorijoje naudotis pagal šio straipsnio 3 dalį jai suteiktais įgaliojimais. Kiekviena valdžios institucija gali būti kitos valstybės narės valdžios institucijos paprašyta pasinaudoti savo įgaliojimais.

Priežiūros institucijos tarpusavyje bendradarbiauja tiek, kiek tai reikalinga jų pareigoms vykdyti, ypač keisdamosi visa naudinga informacija.

<…>“

2. Reglamentas 2016/679

17. Pagal Reglamento 2016/679 99 straipsnio 2 dalį jis yra taikomas nuo 2018 m. gegužės 25 d. Šio reglamento 94 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Direktyva 95/46 panaikinama nuo tos pačios datos.

18. Šio reglamento 9 straipsnyje „Specialiųjų asmens duomenų kategorijų tvarkymas“ nustatyta:

„1. Draudžiama tvarkyti asmens duomenis, atskleidžiančius rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus ar narystę profesinėse sąjungose, taip pat tvarkyti genetinius duomenis, biometrinius duomenis, siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, sveikatos duomenis arba duomenis apie fizinio asmens lytinį gyvenimą ir lytinę orientaciją.

2. 1 dalis netaikoma, jei taikoma viena iš toliau nurodytų sąlygų:

a) duomenų subjektas aiškiai sutiko, kad tokie asmens duomenys būtų tvarkomi vienu ar keliais nurodytais tikslais, išskyrus atvejus, kai Sąjungos arba valstybės narės teisėje numatyta, kad 1 dalyje nurodyto draudimo duomenų subjektas negali panaikinti;

<…>

e) tvarkomi asmens duomenys, kuriuos duomenų subjektas yra akivaizdžiai paskelbęs viešai;

<…>

g) tvarkyti duomenis būtina dėl svarbaus viešojo intereso priežasčių, remiantis Sąjungos arba valstybės narės teise, kurie [kuri] turi būti proporcingi [proporcinga] tikslui, kurio siekiama, nepažeisti esminių teisės į duomenų apsaugą nuostatų ir kuriuose [kurioje] turi būti numatytos tinkamos ir konkrečios duomenų subjekto pagrindinių teisių ir interesų apsaugos priemonės;

<…>“

19. Minėto reglamento 10 straipsnyje „Asmens duomenų apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas tvarkymas“ nurodyta:

„Asmens duomenys apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas arba susijusias saugumo [kardomąsias] priemones remiantis 6 straipsnio 1 dalimi tvarkomi tik prižiūrint valdžios institucijai arba kai duomenų tvarkymas leidžiamas Sąjungos arba valstybės narės teise, kurioje nustatytos tinkamos duomenų subjektų teisių ir laisvių apsaugos priemonės. Bet kuris išsamus apkaltinamųjų nuosprendžių duomenų registras tvarkomas tik prižiūrint valdžios institucijai.“

20. To paties reglamento 17 straipsnis „Teisė reikalauti ištrinti duomenis (teisė būti pamirštam)“ suformuluotas taip:

„1. Duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas ištrintų su juo susijusius asmens duomenis, o duomenų valdytojas yra įpareigotas nepagrįstai nedelsdamas ištrinti asmens duomenis, jei tai galima pagrįsti viena iš šių priežasčių:

a) asmens duomenys nebėra reikalingi, kad būtų pasiekti tikslai, kuriais jie buvo renkami arba kitaip tvarkomi;

b) asmens duomenų subjektas atšaukia sutikimą, kuriuo pagal 6 straipsnio 1 dalies a punktą arba 9 straipsnio 2 dalies a punktą grindžiamas duomenų tvarkymas, ir nėra jokio kito teisinio pagrindo tvarkyti duomenis;

c) asmens duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal 21 straipsnio 1 dalį ir nėra viršesnių teisėtų priežasčių tvarkyti duomenis arba duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal 21 straipsnio 2 dalį;

d) asmens duomenys buvo tvarkomi neteisėtai;

e) asmens duomenys turi būti ištrinti laikantis Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kuri taikoma duomenų valdytojui, nustatytos teisinės prievolės;

f) asmens duomenys buvo surinkti 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto informacinės visuomenės paslaugų siūlymo kontekste.

2. Kai duomenų valdytojas viešai paskelbė asmens duomenis ir pagal 1 dalį privalo asmens duomenis ištrinti, duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į turimas technologijas ir įgyvendinimo sąnaudas, imasi pagrįstų veiksmų, įskaitant technines priemones, kad informuotų duomenis tvarkančius duomenų valdytojus, jog duomenų subjektas paprašė, kad tokie duomenų valdytojai ištrintų visas nuorodas į tuos asmens duomenis arba jų kopijas ar dublikatus.

3. 1 ir 2 dalys netaikomos, jeigu duomenų tvarkymas yra būtinas:

a) siekiant pasinaudoti teise į saviraiškos ir informacijos laisvę;

b) siekiant laikytis Sąjungos ar valstybės narės teise, kuri taikoma duomenų valdytojui, nustatytos teisinės prievolės, kuria reikalaujama tvarkyti duomenis, arba siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui, arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas;

c) dėl viešojo intereso priežasčių visuomenės sveikatos srityje pagal 9 straipsnio 2 dalies h bei i punktus ir 9 straipsnio 3 dalį;

d) archyvavimo tikslais viešojo intereso labui, mokslinių ar istorinių tyrimų tikslais arba statistiniais tikslais laikantis 89 straipsnio 1 dalies, jeigu dėl 1 dalyje nurodytos teisės gali tapti neįmanoma arba ji gali labai sukliudyti pasiekti to tvarkymo tikslus; arba

e) siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus.“

21. Reglamento 2016/679 18 straipsnyje „Teisė apriboti duomenų tvarkymą“ nustatyta:

„1. Duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas apribotų duomenų tvarkymą kai taikomas vienas iš šių atvejų:

a) asmens duomenų subjektas užginčija duomenų tikslumą tokiam laikotarpiui, per kurį duomenų valdytojas gali patikrinti asmens duomenų tikslumą;

b) asmens duomenų tvarkymas yra neteisėtas ir duomenų subjektas nesutinka, kad duomenys būtų ištrinti, ir vietoj to prašo apriboti jų naudojimą;

<…>

d) duomenų subjektas pagal 21 straipsnio 1 dalį papriešTaravo duomenų tvarkymui, kol bus patikrinta, ar duomenų valdytojo teisėtos priežastys yra viršesnės už duomenų subjekto priežastis.

2. Kai duomenų tvarkymas yra apribotas pagal 1 dalį, tokius asmens duomenis galima tvarkyti, išskyrus saugojimą, tik gavus duomenų subjekto sutikimą arba siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus, arba apsaugoti kito fizinio ar juridinio asmens teises, arba dėl svarbaus Sąjungos arba valstybės narės viešojo intereso priežasčių.

3. Duomenų subjektą, kuris pasiekė, kad būtų apribotas duomenų tvarkymas pagal 1 dalį, duomenų valdytojas informuoja prieš panaikinant apribojimą tvarkyti duomenis.“

22. Šio reglamento 21 straipsnio 1 dalyje „Teisė nesutikti“ numatyta:

„Duomenų subjektas turi teisę dėl su jo konkrečiu atveju susijusių priežasčių bet kuriuo metu nesutikti, kad su juo susiję asmens duomenys būtų tvarkomi, kai toks duomenų tvarkymas vykdomas pagal 6 straipsnio 1 dalies e arba f punktus, įskaitant profiliavimą remiantis tomis nuostatomis. Duomenų valdytojas nebetvarko asmens duomenų, išskyrus atvejus, kai duomenų valdytojas įrodo, kad duomenys tvarkomi dėl įtikinamų teisėtų priežasčių, kurios yra viršesnės už duomenų subjekto interesus, teises ir laisves, arba siekiant pareikšti, vykdyti ar apginti teisinius reikalavimus.“

23. Minėto reglamento 85 straipsnyje „Duomenų tvarkymas ir saviraiškos ir informacijos laisvė“ nurodyta:

„1. Valstybės narės teisėje teisė į asmens duomenų apsaugą pagal šį reglamentą turi būti suderinta su teise į saviraiškos ir informacijos laisvę, įskaitant duomenų tvarkymą žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais.

2. Duomenų tvarkymui žurnalistikos arba akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais valstybės narės numato II skyriaus (principai), III skyriaus (duomenų subjekto teisės), IV skyriaus (duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas), V skyriaus (asmens duomenų perdavimas į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms), VI skyriaus (nepriklausomos priežiūros institucijos), VII skyriaus (bendradarbiavimas ir nuoseklumas) ir IX skyriaus (specialūs duomenų tvarkymo atvejai) išimtis arba nuo jų nukrypti leidžiančias nuostatas, jei jos yra būtinos, kad teisė į asmens duomenų apsaugą būtų suderinta su saviraiškos ir informacijos laisve.

3. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai savo teisės aktų nuostatas, kurias ji priėmė pagal 2 dalį, ir nedelsdama praneša visus vėlesnius tas nuostatas keičiančius teisės aktus ar su jomis susijusius pakeitimus.“

B. Prancūzijos teisė

24. Direktyva 95/46 buvo perkelta į Prancūzijos teisę 1978 m. sausio 6 d. Įstatymu Nr. 78-17 dėl informacinių technologijų, rinkmenų ir laisvių.

III. Faktinės aplinkybės ir procesas pagrindinėje byloje

25. G. C., A. F., B. H. ir E. D. paprašė bendrovės *Google LLC* panaikinti įvairias nuorodas į trečiųjų asmenų paskelbtus tinklalapius pagal rezultatus, kuriuos šios bendrovės eksploatuojama paieškos sistema parodo, atsakydama į pagal atitinkamą asmenvardį atliktą paiešką, tačiau minėta bendrovė atsisakė tai padaryti.

26. Kalbant konkrečiau, G. C. paprašė panaikinti nuorodą į satyrinį fotomontažą internete, kuris pseudonimu pasivadinusio asmens 2011 m. vasario 18 d. paskelbtas *Youtube* kanale ir kuriame ji rodoma šalia savivaldybės mero, kurio kabineto direktorė ji buvo, ir daroma aiški užuomina į juos siejančius intymius ryšius ir į šių ryšių įtaką jos politinei karjerai. Šis fotomontažas buvo paskelbtas internete vykstant kantono rinkimų, kuriuose G. C. tuo metu kandidatavo, kampanijai. Atsisakymo patenkinti suinteresuotojo asmens prašymą panaikinti nuorodą dieną ji nebuvo nei išrinkta, nei kandidatavo, siekdama gauti mandatą vietos rinkimuose, ir nebevykdė savivaldybės mero kabineto direktorės pareigų.

27. A. F. prašė panaikinti nuorodas į 2008 m. rugsėjo 9 d. dienraščio *Libération* straipsnį, perspausdintą *Centre contre les manipulations mentales* (CCMM) svetainėje, apie Scientologijos bažnyčios nario savižudybę 2006 m. gruodžio mėn. Tame straipsnyje A. F. minimas kaip už Scientologijos bažnyčios viešuosius ryšius atsakingas asmuo – šias pareigas jis baigė eiti nuo minėtos datos. Straipsnio, dėl kurio vyksta ginčas, autorius taip pat nurodo, kad susisiekė su A. F., norėdamas gauti jo įvykių interpretaciją, ir atskleidžia šia proga surinktą informaciją.

28. B. H. prašė panaikinti nuorodas į straipsnius (daugiausia spaudos) apie 1995 m. birželio mėn. pradėtą ikiteisminį tyrimą, susijusį su Respublikonų partijos (RP) finansavimu, per kurį buvo tiriama jo ir kelių verslininkų bei politikų veikla. Su juo susijusi byla buvo baigta 2010 m. vasario 26 d., priėmus nutartį nutraukti bylą. Dauguma nuorodų, dėl kurių vyksta ginčas, nurodo straipsnius, paskelbtus tuo metu, kai buvo pradėtas tyrimas, taigi juose nenurodyta bylos baigtis.

29. E. D. prašo panaikinti nuorodas į du *Nice Matin* ir *Le Figaro* paskelbtus straipsnius, pasakojančius apie posėdį dėl baudžiamosios bylos, kuriame jis dėl seksualinio smurto prieš penkiolikos metų nepilnamečius buvo nuteistas septynerių metų laisvės atėmimo bausme ir papildoma dešimties metų bausme – socialinės ir teisminės stebėsenos vykdymu. Be to, vienoje iš šių teismo kronikų minimos kelios su E. D. susijusios intymios detalės, atskleistos vykstant procesui.

30. *Google* atsisakius panaikinti nuorodas, pareiškėjai kreipėsi į *Commission nationale de l'informatique et des libertés* (CNIL), kad šiai bendrovei būtų nurodyta jas pašalinti. 2015 m. balandžio 24 d., 2015 m. rugpjūčio 28 d., 2016 m. kovo 21 d. ir 2016 m. gegužės 9 d. raštais CNIL pirmininkė informavo pareiškėjus, kad jų skundai baigti nagrinėti.

31. Tada pareiškėjai pateikė skundus dėl CNIL atsisakymo nurodyti *Google* pašalinti prašomas nuorodas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas sujungė šiuos skundus.

IV. Prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

32. Konstatavęs, kad nagrinėjant minėtus skundus kyla rimtų Direktyvos 95/46 aiškinimo sunkumų, 2017 m. vasario 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2017 m. kovo 15 d., *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į paieškos sistemos eksploatuotojo konkrečią atsakomybę, kompetenciją ir galimybes, kitiems duomenų valdytojams nustatytas draudimas tvarkyti Direktyvos [95/46] 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytus duomenis, laikantis šiame dokumente numatytų išimčių, taip pat taikytinas ir paieškos sistemos eksploatuotojui, kaip šios sistemos duomenų valdytojui?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

   – ar Direktyvos [95/46] 8 straipsnio 1 ir 5 dalių nuostatos turi būti aiškinamos taip: dėl paieškos sistemos eksploatuotojui nustatyto tokio draudimo tvarkyti duomenis, kurie patenka į šių nuostatų taikymo sritį, laikantis šioje direktyvoje numatytų išimčių, šis eksploatuotojas privalo sistemingai patenkinti prašymus panaikinti nuorodas į tinklalapius, kuriuose tokie duomenys tvarkomi?

   – Atsižvelgiant į tai, kaip reikia aiškinti išimtis, numatytas Direktyvos [95/46] 8 straipsnio 2 dalies a ir e punktuose, kai jos taikomos paieškos sistemos eksploatuotojui, atsižvelgiant į jo konkrečią atsakomybę, kompetenciją ir galimybes? Visų pirma, ar toks eksploatuotojas gali atsisakyti patenkinti prašymą pašalinti nuorodą, kai nustato, kad ji nurodo turinį, kuris, nors jame ir yra duomenų, patenkančių į 8 straipsnio 1 dalyje išvardytas kategorijas, taip pat patenka į to paties straipsnio 2 dalyje, būtent [a ir e punktuose], numatytų išimčių taikymo sritį?

   – Taip pat, ar Direktyvos [95/46] nuostatos turi būti aiškinamos taip: kai nuorodos, kurias prašoma pašalinti, nurodo asmens duomenis, tvarkomus tik žurnalistiniais sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, ir šiuo pagrindu pagal Direktyvos [95/46] 9 straipsnį gali būti renkami ir tvarkomi duomenys, patenkantys į šios direktyvos 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytas kategorijas, paieškos sistemos eksploatuotojas dėl šios priežasties gali atsisakyti patenkinti prašymą pašalinti nuorodą?

3. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai:

   – kokius konkrečius Direktyvos [95/46] reikalavimus turi atitikti paieškos sistemos eksploatuotojas, atsižvelgiant į jo atsakomybę, kompetenciją ir galimybes?

   – Ar nustačius, kad tinklalapiuose, į kuriuos daromos nuorodos, kurias prašoma pašalinti, yra neteisėtai paskelbtų duomenų, Direktyvos [95/46] nuostatos turi būti aiškinamos taip:

      – pagal jas paieškos sistemos eksploatuotojas privalo pašalinti šias nuorodas iš rezultatų, rodomų atlikus paiešką pagal pareiškėjo asmenvardį, sąrašo,

– ar pagal jas tik reikia atsižvelgti į šią aplinkybę siekiant įvertinti prašymo panaikinti nuorodą pagrįstumą,

– o gal ši aplinkybė neturi poveikio vertinimui, kurį jis turi atlikti?

Be to, jeigu ši aplinkybė nėra neveiksminga, kaip vertinti ginčijamų duomenų, kurių tvarkymas nepatenka į Direktyvos [95/46], taigi ir į ją įgyvendinančių nacionalinės teisės aktų teritorinę taikymo sritį, skelbimo tinklalapiuose teisėtumą?

4.

Nepriklausomai nuo to, kaip bus atsakyta į pirmąjį klausimą:

– neatsižvelgiant į asmens duomenų skelbimo tinklalapyje, į kurį daroma ginčijama nuoroda, teisėtumą, ar Direktyvos [95/46] nuostatos turi būti aiškinamos taip:

  – paieškos sistemos eksploatuotojas privalo patenkinti atitinkamą prašymą pašalinti nuorodą, kai pareiškėjas nustato, kad šie duomenys tapo neišsamūs ar netikslūs arba nebėra nauji,

  – konkrečiau kalbant, kai pareiškėjas įrodo, kad atsižvelgiant į teismo proceso eigą informacija apie proceso ankstesnį etapą nebeatitinka tikros dabartinės jo padėties, ar paieškos sistemos eksploatuotojas privalo pašalinti nuorodas į tinklalapius, kuriuose yra tokios informacijos?

– Ar Direktyvos [95/46] 8 straipsnio 5 dalies nuostatos turi būti aiškinamos taip: informacija, susijusi su ikiteisminio tyrimo pradėjimu asmens atžvilgiu, arba informacija apie procesą ir po jo priimtą nuosprendį yra su nusikaltimais ir nuosprendžiais baudžiamosiose bylose susiję duomenys? Apskritai, ar tuo atveju, kai tinklalapyje yra duomenų apie nuosprendžius, priimtus dėl fizinio asmens, arba dėl šio asmens vykdytus teismo procesus, tinklalapis patenka į šių nuostatų taikymo sritį?“

33. A. F., B. H., *Google*, Prancūzijos, Airijos, Graikijos, Italijos, Austrijos, Lenkijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės, taip pat Europos Komisija pateikė rašytines pastabas.

34. B. H., *Google*, Prancūzijos, Airijos, Graikijos, Austrijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Europos Komisija buvo išklausytos per 2018 m. rugsėjo 11 d. posėdį.

V. Analizė

A. Pirminės pastabos

1. Reikšmingas teisės aktas: Direktyva 95/46

35. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai yra susiję ne su Reglamento 2016/679, o Direktyvos 95/46 nuostatų išaiškinimu. Tačiau šiuo reglamentu, taikomu nuo 2018 m. gegužės 25 d.[8], direktyva nuo tos pačios datos buvo panaikinta[9].

8 Pagal Reglamento 2016/679 99 straipsnio 2 dalį.

9 Žr. Reglamento 2016/679 94 straipsnio 1 dalį.

36. Kadangi pagal Prancūzijos administracinio proceso teisę ginčui turi būti taikomas ginčijamo sprendimo dieną galiojęs įstatymas, pagrindinėje byloje neabejotinai turi būti taikoma Direktyva 95/46. Todėl Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti būtent šios direktyvos nuostatas.

2. Pagrindas: Sprendimas „Google Spain ir Google“

37. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo šioje byloje užduoti klausimai grindžiami principiniu Sprendimu *Google Spain ir Google*[10], kuriame Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė (kiek tai svarbu šioje byloje), kad:

– paieškos variklio [sistemos] veikimo operacijos laikytinos „asmens duomenų tvarkymu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 2 straipsnio b punktą, jei ši informacija apima asmens duomenis, o paieškos sistemos eksploatuotojas laikytinas tokių duomenų „valdytoju“, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą[11],

– tam, kad būtų užtikrintos Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punkte ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punkte numatytos teisės ir jeigu iš tiesų įvykdytos šiose nuostatose numatytos sąlygos, paieškos sistemos eksploatuotojas privalo iš rezultatų sąrašo, rodomo atlikus paiešką pagal asmens asmenvardį, pašalinti nuorodas į trečiųjų asmenų paskelbtus tinklalapius, kuriuose yra informacijos apie šį asmenį, taip pat tais atvejais, kai šis asmenvardis arba ši informacija nėra prieš tai ištrinti arba tuo pat metu ištrinami iš šių tinklalapių, ir tai padaryti, net jei atitinkami duomenys šiuose tinklalapiuose paskelbti teisėtai[12],

– vertinant, ar įvykdytos Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punkto ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punkto taikymo sąlygos, reikia, be kita ko, išnagrinėti, ar duomenų subjektas turi teisę į tai, kad atitinkama su juo susijusi informacija šiuo metu sudaromuose rezultatų, rodomų atlikus paiešką pagal jo asmenvardį, sąrašuose nebebūtų siejama su jo asmenvardžiu, nors tokios teisės konstatavimas ir nesiejamas su nustatymu, kad atitinkamos informacijos įtraukimas į rezultatų sąrašą sukelia duomenų subjektui neigiamų padarinių[13], ir

– kadangi duomenų subjektas, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 ir 8 straipsnių jam suteiktas teises, gali prašyti, kad atitinkama informacija nebebūtų pateikiama plačiajai visuomenei įtraukiant šią informaciją į tokį rezultatų sąrašą, šios teisės iš principo yra viršesnės ne tik už paieškos sistemos eksploatuotojo ekonominį interesą, bet ir už šios visuomenės interesą turėti prieigą prie informacijos atlikus paiešką pagal šio subjekto asmenvardį. Tačiau taip nebūtų tuo atveju, kai dėl konkrečių aplinkybių, kaip antai šio subjekto vaidmens viešajame gyvenime, paaiškėtų, kad šių pagrindinių teisių apribojimą pateisina viršesnis šios visuomenės interesas turėti dėl įtraukimo į rezultatų sąrašus suteiktą prieigą prie atitinkamos informacijos[14].

38. Bylos, kurioje priimtas Sprendimas *Google Spain ir Google*[15], faktinės aplinkybės buvo susijusios su neabejotinai asmeniniais, bet ne „jautriais“ duomenimis, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnį. Taigi išnagrinėkime pirmąjį klausimą.

10 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

11 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, rezoliucinės dalies 1 punktas).

12 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, rezoliucinės dalies 3 punktas).

13 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, rezoliucinės dalies 4 punktas).

14 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, rezoliucinės dalies 4 punktas).

15 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

B. Pirmasis prejudicinis klausimas

39. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į paieškos sistemos eksploatuotojo konkrečią atsakomybę, kompetenciją ir galimybes, kitiems duomenų valdytojams nustatytas draudimas tvarkyti Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytus duomenis taikomas ir tokiam eksploatuotojui.

40. Pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalį valstybės narės draudžia tvarkyti asmens duomenis, kurie atskleidžia rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus, priklausymą politinėms sąjungoms, taip pat tvarkyti duomenis apie asmens sveikatą ar intymų gyvenimą.

41. Šios direktyvos 8 straipsnio 5 dalyje teigiama, kad duomenys, susiję su nusikaltimais, apkaltinamaisiais nuosprendžiais ar kardomosiomis priemonėmis, gali būti tvarkomi tik tuo atveju, jeigu tai kontroliuoja valdžios institucija arba jeigu nacionaliniais įstatymais užtikrinamos tinkamos ir konkrečios garantijos, bet galioja išimtys, kurias valstybė narė gali leisti pagal nacionalines nuostatas, numatančias tinkamas ir konkrečias garantijas. Vis dėlto išsamus apkaltinamųjų nuosprendžių registras gali būti vedamas tik kontroliuojant valdžios institucijai. Valstybės narės gali numatyti, kad duomenys, susiję su administracinėmis sankcijomis ar teismo sprendimais civilinėse bylose, turi būti tvarkomi kontroliuojant valdžios institucijai.

42. Konstatuotina, kad dėl Direktyvos 95/46 8 straipsnio nebuvo ginčijamasi byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Google Spain ir Google* [16]. Vien ši išvada leidžia daryti prielaidą, kad, priešingai, nei savo pastabose teigia *Google*, atsakymas į pirmąjį prejudicinį klausimą neišplaukia iš to sprendimo. Tai, jog ta byla nebuvo susijusi su Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalyje numatytais jautriais duomenimis, nereiškia, kad ši nuostata netaikoma paieškos sistemai.

43. Savo išvadoje byloje *Google Spain ir Google* generalinis advokatas N. Jääskinen taip motyvavo savo nuomonę (kuriai Teisingumo Teismas nepritarė), pagal kurią internetinės paieškos sistemos paslaugų teikėjas nėra trečiųjų asmenų tinklalapiuose esančių asmens „duomenų valdytojas“: „Priešinga nuomonė reikštų, kad internetinės paieškos sistemos neatitinka ES teisės, o ši išvada, manau, būtų absurdiška. Visų pirma, jeigu internetinės paieškos sistemos paslaugos teikėjai būtų laikomi trečiųjų asmenų tinklalapiuose šaltiniuose esančių asmens duomenų valdytojais ir kuriame nors iš šių tinklalapių būtų Direktyvos [95/46] 8 straipsnyje nurodytų „ypatingų duomenų kategorijų“ (pvz., asmens duomenų, atskleidžiančių [rasine ar etninę kilmę,] politines pažiūras ar religinius [arba filosofinius] įsitikinimus, [priklausymą politinėms sąjungoms], arba duomenų, susijusi[ų] su asmenų sveikata ar lytiniu gyvenimu), internetinės paieškos sistemos paslaugos teikėjo veikla iš karto taptų neteisėta, neįvykdžius griežtų minėtame straipsnyje nustatytų tokių duomenų tvarkymo sąlygų“ [17].

44. Ši ištrauka labai gerai parodo šios bylos problematiką ir keliamus klausimus. Kadangi Direktyva 95/46, kuri buvo priimta 1995 m. ir kurioje buvo numatytos iš esmės valstybių narių pareigos, nebuvo suformuluota atsižvelgiant į tokias paieškos sistemas, kokios, pavyzdžiui, egzistuoja šiuo metu, jos nuostatos negali būti intuityviai ir tik paraidžiui taikomos tokioms paieškos sistemoms. Būtent todėl prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai, kaip ir šioje byloje, turi abejonių dėl bylos, kurioje priimtas Sprendimas *Google Spain ir Google* [18], ir kreipiasi į Teisingumo Teismą.

45. Vadinasi, kiek tai susiję su Direktyvos 95/46 nuostatų taikymu paieškos sistemoms, negalima vadovautis požiūriu „viskas arba niekas“. Mano nuomone, kiekvieną nuostatą reikia nagrinėti atsižvelgiant į jos galimybę būti taikomai paieškos sistemai.

16 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

17 Žr. generalinio advokato N. Jääskinen išvadą byloje *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2013:424, 90 punktas).

18 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

46. Jei Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalis paieškos sistemai būtų taikoma paraidžiui, bet koks joje išvardytas duomenų tvarkymas būtų draudžiamas, išskyrus šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis.

47. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nė viena pastabas pateikusi šalis negina tokio griežto aiškinimo ir elgiasi teisingai.

48. Jei Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalis būtų taikoma paraidžiui, paieškos sistema privalėtų kontroliuoti, kad rezultatų, parodytų atlikus paiešką pagal fizinio asmens asmenvardį, sąraše nebūtų nuorodos į interneto tinklalapius, kuriuose yra šioje nuostatoje nurodytų duomenų, net *ex ante* ir *ex officio*, t. y. net nesant duomenų subjekto prašymo pašalinti.

49. Manau, kad kontrolė *ex ante* ir *ex officio* nėra įmanoma ar pageidautina.

50. Sprendime *Google Spain ir Google*[19] Teisingumo Teismas pažymėjo: „kadangi paieškos variklio veikimas gali daryti didelį neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą ir šis poveikis yra papildomas, palyginti su tuo, kurį daro tinklalapių rengėjai, šio paieškos variklio eksploatuotojas, kaip asmuo, kuris nustato šios veiklos tikslus ir būdus, turi užtikrinti, kiek tai patenka į jo *atsakomybės*, *kompetencijos* ir *galimybių* sritį, kad ši veikla atitiktų Direktyvos 95/46 reikalavimus ir joje numatytos garantijos galėtų tapti visiškai veiksmingos, o veiksminga ir visapusiška duomenų subjektų ir visų pirma jų teisės į privataus gyvenimo gerbimą apsauga – iš tiesų įgyvendinta“[20].

51. Remiantis šia ištrauka galima daryti dvi išvadas. Visų pirma, kaip savo pastabose teigia Komisija, Direktyvoje 95/46 vadovaujamasi principu, kad bet kuris duomenų valdytojas turi atitikti visus joje nustatytus reikalavimus, įskaitant numatytus jos 8 straipsnyje.

52. Toliau pažymėtina, kad nors ši ištrauka suformuluota kaip paieškos sistemos eksploatuotojui tenkantis įpareigojimas[21], toks eksploatuotojas *gali imtis veiksmų* tik paisydamas savo atsakomybės, kompetencijos ir galimybių ribų. Kitaip tariant, toks eksploatuotojas gali neturėti galimybės užtikrinti Direktyvos 95/46 nuostatų veiksmingumą vien dėl savo ribotos atsakomybės, kompetencijos ir galimybių.

53. Taigi Direktyvos 95/46 8 straipsnį reikia aiškinti atsižvelgiant į paieškos sistemos eksploatuotojo atsakomybę, kompetenciją ir galimybes.

54. Šiuo aspektu nereikia reikalauti, kad paieškos sistemos eksploatuotojas Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalį taikytų *ex ante*. Interneto tinklalapių, į kuriuos daroma nuoroda atlikus paiešką, kontrolė *ex ante* nepatenka į paieškos sistemos eksploatuotojo atsakomybės taikymo sritį ir neatitinka jo galimybių[22]. Paieškos sistemos eksploatuotojo užduotis, kaip matyti iš jo pavadinimo, yra ieškoti, surasti, išskirti ir pateikti naudojant algoritmą, leidžiantį veiksmingiau rasti informaciją. Tačiau paieškos sistemos eksploatuotojas neprivalo vykdyti kontrolės ar net cenzūros. Paieškos sistemos eksploatuotojas *atlieka* paiešką ir *reaguoja*, jei prašoma pašalinti paieškos rezultatą. Bet kuriuo atveju aš būtent taip suprantu Sprendimą *Google Spain ir Google*[23].

19 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

20 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, 38 punktas). Išskirta mano. Ši ištrauka iš esmės pakartota to paties sprendimo 83 punkte.

21 Kaip matyti iš žodžių „turi užtikrinti“.

22 Iš tiesų *Google*, mano nuomone, teisingai tvirtina, jog negali paeiliui tikrinti visų surastų ir surūšiuotų tinklalapių, kad įsitikintų, jog konkretaus tinklalapio turinys atitinka taikomus įstatymus, arba nustatytų, ar jame yra asmens duomenų, kurie Europos Sąjungoje gali būti priskirti prie jautrių, netikslių, neišsamių duomenų, taip pat duomenų, kurie gali būti neteisėtai paskelbti arba būti susiję su nusikalstamais veiksmais ar apkaltinamaisiais nuosprendžiais.

23 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

55. Vadovaujantis ta pačia logika, kaip tai pažymi ir Komisija, Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalyje išvardyti draudimai ir apribojimai negali būti taikomi paieškos sistemos eksploatuotojui, lyg jis pats būtų paskelbęs jautrius duomenis interneto tinklalapiuose, į kuriuos daromos nuorodos. Logiška, kad paieškos sistemos veikimo operacijos atliekamos jau paskelbus (jautrius) duomenis internete ir yra pagalbinio pobūdžio.

56. Vadinasi, Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 dalyje numatyti draudimai ir apribojimai gali būti taikomi paieškos sistemai tik dėl tokio nuorodų pateikimo ir remiantis duomenų subjekto pateiktu prašymu dėl pašalinimo, taigi atliekant patikrinimą *ex post*.

57. Tad į pirmąjį prejudicinį klausimą siūlau atsakyti taip: atsižvelgiant į paieškos sistemos eksploatuotojo atsakomybę, kompetenciją ir galimybes, Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalys iš principo taikomos tokio paieškos sistemos eksploatuotojo veiklai.

58. Tokio taikymo sąlygos nagrinėjamos antrajame prejudiciniame klausime.

C. Antrasis prejudicinis klausimas

59. Antrąjį klausimą, kuris pateikiamas tuo atveju, jei Teisingumo Teismas konstatuotų, kad Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalys taikomos paieškos sistemos eksploatuotojo atliekamam duomenų tvarkymui, sudaro trys dalys.

60. Iš tiesų teismas iš esmės siekia:

– išsiaiškinti, ar, laikantis Direktyvoje 95/46 numatytų išimčių, dėl paieškos sistemos eksploatuotojui nustatyto draudimo tvarkyti šios direktyvos 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytus duomenis jis privalo sistemingai tenkinti prašymus pašalinti nuorodas į interneto tinklalapius, kuriuose yra tokių duomenų,

– išsiaiškinti, kaip konkrečios išimtys, numatytos Direktyvos 95/46 8 straipsnio 2 dalies a ir e punktuose, taikomos paieškos sistemos eksploatuotojo atliekamam duomenų tvarkymui, ir, be kita ko, ar jis gali atsisakyti patenkinti prašymą pašalinti nuorodas, remdamasis šiomis išimtimis, ir

– gauti paaiškinimų dėl Direktyvos 95/46 9 straipsnyje numatytų išimčių, kai duomenys tvarkomi tik žurnalistiniais sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, bet tik tuomet, jeigu šios išimtys reikalingos norint teisę į privatų gyvenimą suderinti su saviraiškos laisvę reglamentuojančiomis taisyklėmis. Šiuo aspektu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar paieškos sistemos eksploatuotojas gali atsisakyti patenkinti prašymą pašalinti nuorodas, jei nustato, kad tinklalapyje, į kurį daroma nagrinėjama nuoroda, esantys duomenys pateikti teisėtai, nes interneto tinklalapio rengėjo atliekamas duomenų tvarkymas patenka į šios išimties taikymo sritį.

61. Išnagrinėsiu šias klausimo dalis jų pateikimo tvarka.

1. Dėl sistemingo pašalinimo

62. Pradėkime nuo to, kad, nesant Direktyvos 95/46 8 ir 9 straipsniuose numatytų pateisinimų, paieškos sistemos eksploatuotojo atsisakymas pašalinti nuorodą į interneto tinklalapį prieštarauja šios direktyvos 8 straipsnio 1 arba 5 daliai.

63. *Google*, Airijos, Austrijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės teigia, kad tai yra svarbus, bet ne lemiamas veiksnys lyginant teises ir interesus, o tai paieškos sistemos eksploatuotojas turi padaryti dėl kiekvieno prašymo pašalinti nuorodą, įskaitant susijusius su nuoroda į interneto svetaines, kuriose tvarkomi ypatingų kategorijų duomenys, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 arba 5 dalis.

64. Vis dėlto Prancūzijos, Italijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Komisija mano, kad Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse įtvirtintas duomenų tvarkymo draudimas reiškia, kad paieškos sistemos eksploatuotojas, gavęs prašymą panaikinti nuorodą, turi sistemingai jį tenkinti, t. y. neturėdamas pareigos ar galimybės tikrinti kitų nei pateisinimo nebuvimas veiksnių.

65. Pritariu šiai nuomonei.

66. Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalių formuluotė nekelia abejonių, kad kalbama apie pareigą uždrausti tvarkyti tose dalyse išvardytus jautrius duomenis. Iš tiesų nelabai matau, kaip šioje situacijoje tokia pareiga galėtų būti laikoma vienu iš veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti nagrinėjant prašymą pašalinti nuorodą.

67. Toks požiūris yra logiškas bylos, kurioje priimtas Sprendimas *Google Spain ir Google*[24], tęsinys. Priminsiu, kad ta byla buvo susijusi tik su duomenimis, kurių paskelbimas savaime yra teisėtas. Todėl iš pradžių Teisingumo Teismas turėjo galimybę konstatuoti, kad paieškos sistemos eksploatuotojas privalo ištrinti iš rezultatų, rodomų atlikus paiešką pagal asmens asmenvardį, sąrašo nuorodas į trečiųjų asmenų paskelbtus interneto tinklalapius, kuriuose yra informacijos apie šį asmenį – net jei toks paskelbimas savaime yra neteisėtas[25] – paskui derinti duomenų subjekto teises su paieškos sistemos eksploatuotojo ekonominiu interesu ir visuomenės interesu turėti prieigą prie nagrinėjamos informacijos[26].

68. Šiuo klausimu leisiu sau nukrypti nuo bylos *Google Spain ir Google* nagrinėjimo. Kadangi visuotinai pripažįstama, kad tuo atveju, kai informacija yra teisėta, ją skelbiantis asmuo bet kuriuo atveju naudojasi Chartijos 11 straipsnyje įtvirtinta saviraiškos laisve, būtų gerai, kad Teisingumo Teismas aiškiai paminėtų šią pagrindinę teisę. Taip būtų išaiškinta, kad reikia ne tik derinti, viena vertus, Chartijos 7 ir 8 straipsnius ir, kita vertus, informacijos laisvę, bet taip pat atsižvelgti į saviraiškos laisvę. Grįšiu prie šio klausimo, kai nagrinėsiu Direktyvos 95/46 9 straipsnį.

69. Vis dėlto nemanau, kad tokį derinimą reikia atlikti, kiek tai susiję su Direktyvos 95/46 8 straipsniu. Kai įrodyta, kad tvarkomi jautrūs duomenys, prašymas pašalinti nuorodą turi būti patenkintas.

70. Man gerai žinoma „29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės“[27] nuomonė, pateikta jos „ 2014 m. lapkričio 26 d. [Sprendimo *Google Spain ir Google*[28] vykdymo gairėse“[29] (toliau – gairės), pagal kurią, pirma, daugelio prašymų pašalinti nuorodą atveju prieš priimant sprendimą reikia atsižvelgti į daugiau kaip vieną kriterijų, antra, joks kriterijus savaime nėra lemiamas[30], trečia, konkrečiai dėl Direktyvos 95/46 8 straipsnio „labiau tikėtina, jog [duomenų apsaugos institucijos] imsis veiksmų tais atvejais, kai nebus patenkinti prašymai pašalinti paieškos rezultatus“[31].

24 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

25 Žr. to sprendimo 88 punktą ir rezoliucinės dalies 3 punktą.

26 Žr. minėto sprendimo 99 punktą ir rezoliucinės dalies 4 punktą.

27 Įsigaliojus Reglamentui 2016/679, šią darbo grupę pakeitė Europos duomenų apsaugos valdyba (žr. Reglamento 2016/679 68 straipsnį ir 94 straipsnio 2 dalį).

28 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

29 Galima susipažinti adresu: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_fr.pdf.

30 Žr. gairių p. 14.

31 Žr. gairių p. 20.

71. Šiuo aspektu manau, kad tai, jog prieš priimant sprendimą dėl prašymo panaikinti nuorodą reikia atsižvelgti į kelis kriterijus, yra akivaizdu. Tačiau tvirtinimas, kad *labiau tikėtina*, jog už duomenų apsaugą atsakinga valdžios institucija imsis veiksmų, mano nuomone, nėra pakankamai vienareikšmis ir aiškus. Jei paaiškėja, kad duomenys atskleidžia Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse nurodytus jautrius klausimus, jų tvarkymas yra draudžiamas.

72. Man atrodo, kad paieškos sistemos tariamai vykdomo tokių duomenų platinimo prevencija taip pat patenka į Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalių *ratio legis*. Kadangi remiantis šia nuostata, teisės aktų leidėjo nuomone, tam tikrų duomenų tvarkymas yra neteisėtas, manau, kad paieškos sistemos eksploatuotojo kitaip atliekamas tvarkymas taip pat yra neteisėtas, bent jau nuo to momento, kai šis eksploatuotojas nepatenkino prašymo pašalinti nuorodą.

73. Kitaip tariant, priimdamas Direktyvos 95/46 8 straipsnį teisės aktų leidėjas jau išsprendė jautrių duomenų klausimą taip, kad derinimo neturėtų būti. Tokį aiškinimą patvirtina tai, kad Reglamente 2016/679 ne tik liko jautrių duomenų tvarkymo draudimas [32], bet ir buvo išplėstos jo kategorijos [33].

74. Taigi paieškos sistemos eksploatuotojui nustatytas draudimas tvarkyti šios direktyvos 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse numatytus duomenis, išskyrus Direktyvoje 95/46 numatytas išimtis, įpareigoja jį sistemingai tenkinti prašymus pašalinti nuorodas į interneto tinklalapius, kuriuose yra tokių duomenų.

2. Dėl Direktyvos 95/46 8 straipsnio 2 dalies a ir e punktuose numatytų konkrečių išimčių

75. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti tik dvi iš penkių Direktyvos 95/46 8 straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių.

76. Pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 2 dalies a punktą 1 dalis netaikoma, kai duomenų subjektas davė aiškų sutikimą tvarkyti tokius duomenis [34], išskyrus, kai valstybės narės teisės aktuose numatyta, kad 1 dalyje nurodyto draudimo negalima panaikinti sutikus duomenų subjektui. Direktyvos 95/46 8 straipsnio 2 dalies e punkte teigiama, kad šio straipsnio 1 dalis netaikoma, kai tvarkomi tokie duomenys, kuriuos duomenų subjektas yra akivaizdžiai paskelbęs viešai arba kurie yra reikalingi pareikšti, įvykdyti ar apginti teisinius reikalavimus.

77. Kadangi atsižvelgdamas į sprendimą, kurį siūlau Teisingumo Teismui, manau, kad Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse numatyti draudimai turi būti taikomi, iš principo laikausi nuomonės, kad tame pačiame Direktyvos 95/46 8 straipsnyje numatytos išimtys taip pat turi būti taikomos, net jei kai kurios iš Direktyvos 95/46 8 straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių, mano nuomone, yra panašesnės į teorines nei į praktines, kiek tai susiję su jų taikymu paieškos sistemai [35]. Taigi paieškos sistemos eksploatuotojas gali atsisakyti patenkinti prašymą pašalinti nuorodą, jei įvykdytos šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies sąlygos.

32 Nors išimčių yra daugiau, nei numatyta Direktyvos 95/46 8 straipsnyje. Žr. Reglamento 2016/679 9 straipsnio 2 dalį.

33 Žr. Reglamento 2016/679 9 straipsnio 1 dalį. Dabar joje taip pat kalbama apie genetinių ir biometrinių duomenų tvarkymą, siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, ir duomenis apie fizinio asmens lytinę orientaciją.

34 Pagal Direktyvos 95/46 2 straipsnio h punktą „duomenų subjekto sutikimas“ reiškia bet kurį savanorišką ir žinomą konkretų duomenų subjekto valios pareiškimą, kai tas duomenų subjektas nurodo savo sutikimą, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys.

35 Pavyzdžiui, a punkte numatyta išimtis turėtų apimti labiau teorinę situaciją, nes, esant prašymui pašalinti nuorodą, logiškai preziumuojama, kad bent jau šio prašymo pateikimo dieną jį pateikęs asmuo nebesutinka su tuo, kad paieškos sistemos eksploatuotojas tvarkytų duomenis. Be to, 8 straipsnio 2 dalies b punkte (darbo teisė) ir d punkte (fondo ir kt. veikla) išvardytos išimtys, manau, negali būti taikomos paieškos sistemai. Bet kuriuo atveju prejudiciniai klausimai nėra su jomis susiję.

3. Dėl asmens duomenų tvarkymo ir saviraiškos laisvės (Direktyvos 95/46 9 straipsnis)

78. Pagal Direktyvos 95/46 9 straipsnį, kai asmens duomenys tvarkomi tik žurnalistiniais sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, valstybės narės numato išimtis ir nukrypti leidžiančias nuostatas, be kita ko, nuo Direktyvos 95/46 8 straipsnio, jeigu šios išimtys ir nukrypti leidžiančios nuostatos reikalingos norint teisę į privatų gyvenimą suderinti su saviraiškos laisvę reglamentuojančiomis taisyklėmis.

79. Kyla klausimas, ar paieškos sistemos eksploatuotojas gali atsisakyti patenkinti prašymą pašalinti nuorodą, jei nustato, kad interneto tinklalapyje, į kurį padaryta nagrinėjama nuoroda, esančių jautrių duomenų paskelbimas yra teisėtas, nes interneto tinklalapio rengėjo atliekamas duomenų tvarkymas patenka į Direktyvos 95/46 9 straipsnio taikymo sritį.

80. Pažymėtina, kad remiantis Sprendimu *Google Spain ir Google*[36] įmanoma situacija, kai dėl Direktyvos 95/46 9 straipsnio prašymas pašalinti nuorodą gali būti pateiktas dėl paieškos sistemos eksploatuotojo, bet negali būti pateiktas dėl interneto tinklalapio, į kurį padaryta nuoroda, rengėjo. Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, kad „tam tikrais atvejais tinklalapio rengėjo vykdomas duomenų tvarkymas, apimantis informacijos apie fizinį asmenį paskelbimą, gali būti atliekamas „vien žurnalistiniais sumetimais“ ir dėl to patekti į nukrypti nuo Direktyvoje 95/46 įtvirtintų reikalavimų leidžiančios 9 straipsnio nuostatos taikymo sritį, o to, atrodo, nebūtų, jei duomenis tvarkytų paieškos variklio eksploatuotojas. Taigi, negalima atmesti galimybės, kad tam tikromis aplinkybėmis duomenų subjektas gali pasinaudoti Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punkte ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punkte nurodytomis teisėmis šio eksploatuotojo, bet ne tokio tinklalapio rengėjo, atžvilgiu“[37].

81. Ši esminė Sprendimo *Google Spain ir Google*[38] ištrauka sudaro branduolį argumentų, skirtų pateisinti „teisės būti pamirštam“ įtvirtinimui: siekiant apsaugoti duomenų subjekto privatų gyvenimą ir teisę į duomenis, galima „taikytis į informacijos tiekėją“, (net) jei „ištaisymas šaltinyje“ yra neįmanomas dėl interneto tinklalapio rengėjo saviraiškos laisvės.

82. Kyla didelė pagunda aiškinti šią ištrauką taip, kad paieškos sistemos eksploatuotojui netaikomas 9 straipsnis.

83. Siūlau Teisingumo Teismui atsispirti šiai pagundai.

84. Pirma, pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo suformuotą jurisprudenciją (toliau – Strasbūro teismas) „[d]ėl savo prieinamumo ir galėjimo saugoti ir perduoti didelius duomenų kiekius interneto svetainės labai padeda gerinti visuomenės prieigą prie žinių ir apskritai palengvina informacijos sklaidą“[39]. Kalbant konkrečiau, byloje dėl interneto svetainės, kuri yra viena pagrindinių dalijimosi rinkmenomis internete paslaugų teikėjų pasaulyje[40], Strasbūro teismas pažymėjo, kad „1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnis“[41] susijęs ne tik su informacijos turiniu, bet ir su perdavimo ar surinkimo būdais“[42].

36 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

37 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317, 85 punktas).

38 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

39 Žr. 2009 m. kovo 10 d. EŽTT sprendimo *Times Newspapers Ltd prieš Jungtinę Karalystę* (Nr. 1 ir 2), CE:ECHR:2009:0310JUD000300203, 27 punktą ir 2013 m. sausio 10 d. EŽTT sprendimo *Ashby Donald ir kiti prieš Prancūziją*, CE:ECHR:2013:0110JUD003676908, 34 punktą.

40 Turima omenyje interneto svetainė „The Pirate Bay“. Dėl šios svetainės veiklos taip pat žr. mano išvadą byloje *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:99).

41 Kuris atitinka Chartijos 11 straipsnį.

42 Žr. 2013 m. vasario 19 d. EŽTT sprendimo *Neij ir Sunde prieš Švediją*, peticija Nr. 40397/12, 10 punktą.

85. Visuomenės teisę gauti ir skleisti internete pateiktą informaciją saugo Chartijos 11 straipsnis [43]. Tai taikoma ir tinklalapiuose šaltiniuose esančiai informacijai, ir internetinės paieškos sistemų teikiamai informacijai [44].

86. Antra, remiantis minėta Sprendimo *Google Spain ir Google* [45] ištrauka, galima padaryti vienintelę išvadą, kad pats Direktyvos 95/46 9 straipsnis *tiesiogiai* netaikomas paieškos sistemos eksploatuotojo veiklai. Kadangi tokio eksploatuotojo veikla yra pagalbinė informacijos skleidėjo pagrindinės veiklos atžvilgiu, logiška, kad Direktyvos 96/45 9 straipsnis skirtas visų pirma šiam skleidėjui. Tačiau dėl to, kad nagrinėjamame interneto tinklalapyje esantys duomenys yra susiję su žurnalistika arba menine ar literatūrine saviraiška, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 9 straipsnį, paieškos sistemos eksploatuotojui, kuriam, kaip jau konstatavau šioje išvadoje, taikomos šios direktyvos 8 straipsnyje numatytos pareigos, negali būti trukdoma remtis Direktyvos 95/46 9 straipsniu.

87. Tai, kad interneto tinklalapio duomenys patenka į šios direktyvos 9 straipsnio taikymo sritį, turi būti laikoma aplinkybe, leidžiančia atmesti prašymą pašalinti nuorodą.

88. Direktyvos 95/46 9 straipsnis antrinės teisės lygiu sukonkretina Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintas saviraiškos ir informacijos, taip pat žiniasklaidos laisvę. Kitaip tariant, derinant, pirma, Chartijos 7 ir 8 straipsniuose numatytą teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą su, antra, visuomenės teise turėti prieigą prie nagrinėjamos informacijos, tai, kad šią informaciją parengė žurnalistas arba ji yra susijusi su menine ar literatūrine saviraiška, yra veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti.

89. Nors kai kurie Teisingumo Teismo samprotavimai Sprendime *Google Spain ir Google* [46] galėjo būti suformuluoti aiškiau, apibendrinant negalima atmesti galimybės, kad nagrinėjant tame sprendime, kaip laikomasi Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punkte ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punkte numatytų sąlygų, neatsižvelgiama į saviraiškos laisvę. Manau, kad derinant interneto vartotojų, kurie gali būti suinteresuoti turėti prieigą prie interneto tinklalapio atlikus paiešką pagal duomenų subjekto asmenvardį, interesą ir šio subjekto pagrindines teises pagal Chartijos 7 ir 8 straipsnius taip pat reikia atsižvelgti į rengėjų ir interneto vartotojų saviraiškos ir informacijos laisvę, garantuojamą Chartijos 11 straipsnyje.

90. Atlikdamas šią analizę vadovaujuosi gairėmis, kuriose nurodyta: „[duomenų apsaugos institucijos] pripažįsta, kad pagal aplinkybes gali reikėti atsižvelgti į tai, ar informacija paskelbta žurnalistiniu tikslu. Tai, kad informaciją paskelbė žurnalistas, kurio darbas – informuoti visuomenę, yra svarus argumentas siekiant interesų pusiausvyros. Vis dėlto vien šis kriterijus nėra pakankama priežastis nepatenkinti prašymo, nes Teismo sprendime teisinis pagrindas, pagal kurį informacija skelbiama žiniasklaidoje, aiškiai skiriamas nuo teisinio pagrindo, pagal kurį interneto paieškos sistemose tvarkomi paieškos pagal asmenvardį rezultatai“ [47].

91. Galiausiai reikia pažymėti, kad Reglamento 2016/679 17 straipsnio, kuriame dabar kodifikuota „teisė būti pamirštam“, 3 dalies a punkte numatyta šios teisės išimtis, kai duomenų tvarkymas yra būtinas siekiant pasinaudoti teise į saviraiškos ir informacijos laisvę. Ši išimtis taikoma visiems teisę būti pamirštam galintiems pagrįsti motyvams, išvardytiems Direktyvos 95/46 17 straipsnio 1 dalyje, taigi net tada, kai asmens duomenys tvarkomi neteisėtai (1 dalies d punktas). Vadinasi, Reglamente 2016/679 pripažįstamas teisės į nuorodos pašalinimą apribojimas dėl priežasčių, susijusių su saviraiškos ir informacijos laisve, net jei yra tvarkomi jautrūs duomenys.

43 Žr. 2012 m. vasario 16 d. Sprendimą *SABAM* (C-360/10, EU:C:2012:85, 48 punktas).

44 Žr. generalinio advokato N. Jääskinen išvadą byloje *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2013:424, 121 punktas).

45 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

46 2014 m. gegužės 13 d. sprendimas (C-131/12, EU:C:2014:317).

47 Gairių p. 22.

92. Taigi siūlau Teisingumo Teismui į antrąjį prejudicinį klausimą atsakyti, kad pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalis paieškos sistemos eksploatuotojas privalo sistemingai tenkinti prašymus pašalinti nuorodas į tinklalapius, kuriuose yra šioje nuostatoje nurodytų jautrių duomenų, išskyrus tam tikras Direktyvoje 95/46 numatytas išimtis, pavyzdžiui, numatytas šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies a ir e punktuose. Vis dėlto tai, kad nagrinėjamo interneto tinklalapio duomenys patenka į Direktyvos 95/46 9 straipsnio taikymo sritį, yra aplinkybė, leidžianti atmesti prašymą pašalinti nuorodą. Tokiu atveju paieškos sistemos eksploatuotojas turi suderinti, pirma, Chartijos 7 ir 8 straipsniuose numatytą teisę į privatų gyvenimą ir teisę į duomenų apsaugą su, antra, visuomenės teise turėti prieigą prie aptariamos informacijos ir informaciją skleidžiančio asmens teise į saviraiškos laisvę pagal Chartijos 11 straipsnį.

D. Trečiasis prejudicinis klausimas

93. Kadangi trečiasis prejudicinis klausimas pateikiamas tuo atveju, „jei būtų atsakyta neigiamai“ į pirmąjį klausimą, į jį atsakyti nebereikia, nes į pirmąjį klausimą siūlau pateikti teigiamą atsakymą.

E. Ketvirtasis prejudicinis klausimas

94. Ketvirtąjį prejudicinį klausimą sudaro dvi dalys.

95. Pirmoje šio klausimo dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia Teisingumo Teismo, ar paieškos sistemos eksploatuotojas privalo patenkinti prašymą pašalinti nuorodą, kai pareiškėjas nustato, kad interneto tinklalapyje, į kurį daroma ginčijama nuoroda, paskelbti asmens duomenys tapo neišsamūs ar netikslūs arba nebėra nauji.

96. Taip prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar tokia pareiga yra, kai pareiškėjas įrodo, kad, atsižvelgiant į teismo proceso eigą, su ankstesniu proceso etapu susijusi informacija nebeatitinka jo tikrosios dabartinės padėties.

97. Antroje ketvirtojo klausimo dalyje, kurioje daugiausia remiamasi B. H. ir E. D. pagrindinėmis bylomis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar informacija, susijusi su ikiteisminio tyrimo pradėjimu asmens atžvilgiu, arba informacija apie procesą ir po jo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį yra su nusikaltimais ir apkaltinamaisiais nuosprendžiais susiję duomenys, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 5 dalį, konkrečiai – ar interneto tinklalapis, kuriame yra duomenų apie dėl fizinio asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius arba dėl šio fizinio asmens vykdytas teismo procedūras, patenka į šios nuostatos taikymo sritį.

98. Iš pradžių reikia išnagrinėti antrą dalį, paskui – pirmą.

99. Pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 5 dalį duomenys, susiję su nusikaltimais, apkaltinamaisiais nuosprendžiais ar kardomosiomis priemonėmis, gali būti tvarkomi tik tuo atveju, jeigu tai kontroliuoja oficiali valdžios institucija arba jeigu nacionaliniai įstatymai suteikia tinkamas ir konkrečias garantijas, bet galioja nukrypti leidžiančios nuostatos, kurias valstybė narė gali leisti pagal nacionalines nuostatas, numatančias tinkamas ir konkrečias garantijas. Vis dėlto išsamus apkaltinamųjų nuosprendžių registras gali būti vedamas tik kontroliuojant oficialiai valdžios institucijai. Valstybės narės gali numatyti, kad duomenys, susiję su administracinėmis sankcijomis ar teismo sprendimais civilinėse bylose, taip pat turi būti tvarkomi kontroliuojant oficialiai valdžios institucijai.

100. Manau, kad informacija apie internete paskelbtą informaciją apie teismo procedūras, kaip antai B. H. ir E. D. bylose, yra Direktyvos 95/46 8 straipsnio 5 dalyje numatyti duomenys. Net jei baudžiamojoje byloje nebuvo priimta apkaltinamojo nuosprendžio, ši informacija yra *susijusi* su nusikalstama veika.

101. Lieka ketvirtojo prejudicinio klausimo pirma dalis, susijusi su išvadomis, kurias, remiantis tokiu konstatavimu, reikia padaryti dėl straipsnių – visų pirma spaudos – kurie yra susiję su ankstesniu proceso etapu ir iš esmės nebėra aktualūs.

102. Atsižvelgdamas į atsakymą, siūlomą pateikti į antrojo klausimo trečią dalį, manau, kad dėl spaudos straipsnio reikėtų laikytis labiau diferencijuoto požiūrio, nes asmens duomenys atskleidžiami tik žurnalistiniais tikslais.

103. Kaip numatyta gairėse, „ES valstybėse narėse informacija visuomenei apie nusikaltėlius ir jų padarytus nusikaltimus gali būti pateikiama skirtingai. Gali būti laikomasi skirtingo požiūrio dėl informacijos apie kaltininkus ir jų nusikalstamas veikas pateikimo. Tai, kiek tokia informacija ilgainiui tebėra prieinama, gali priklausyti nuo konkrečių įstatymų nuostatų. [Duomenų apsaugos institucijos] nagrinės tokius atvejus pagal savo šalyje įprastus principus ir praktiką. Apskritai labiau tikėtina, kad [duomenų apsaugos institucijos] svarstys galimybę pašalinti paieškos rezultatus, susijusius su gana nesunkiais, prieš daug laiko padarytais nusikaltimais, o ne rezultatus, susijusius su sunkesniais nusikaltimais, kurie padaryti neseniai. Vis dėlto svarbu kruopščiai įvertinti šiuos dalykus, ir tai bus daroma nagrinėjant kiekvieną konkretų atvejį.“ [48]

104. Vadovaudamasis tokia logika, manau, kad reikia atskirai nagrinėti kiekvieną atvejį, kai paieškos sistemos eksploatuotojas turi pasverti, pirma, teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į duomenų apsaugą pagal Chartijos 7 ir 8 straipsnius ir, antra, visuomenės teisę turėti prieigą prie aptariamos informacijos, atsižvelgdamas į tai, kad ši informacija pateikta žurnalistiniais tikslais arba yra susijusi su menine ar literatūrine raiška.

VI. Išvada

105. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) pateiktus prejudicinius klausimus:

1. Atsižvelgiant į paieškos sistemos eksploatuotojo atsakomybę, kompetenciją ir galimybes, 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 8 straipsnio 1 ir 5 dalys iš principo taikomos tokio eksploatuotojo veiklai.

2. Nuorodos į interneto tinklalapį, kuriame yra duomenų apie nusikalstamos veikos padarymą arba baudžiamąjį persekiojimą, pateikimas patenka į Direktyvos 95/46 8 straipsnio 5 dalies taikymo sritį.

3. Pagal Direktyvos 95/46 8 straipsnio 1 ir 5 dalis paieškos sistemos eksploatuotojas privalo sistemingai tenkinti prašymus pašalinti nuorodas į tinklalapius, kuriuose yra šioje nuostatoje nurodytų jautrių duomenų, išskyrus tam tikras Direktyvoje 95/46 numatytas išimtis, pavyzdžiui, numatytas šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies a ir e punktuose.

4. Vis dėlto tai, kad nagrinėjamo interneto tinklalapio duomenys patenka į Direktyvos 95/46 9 straipsnio taikymo sritį, yra aplinkybė, leidžianti atmesti prašymą panaikinti nuorodą. Tokiu atveju paieškos sistemos eksploatuotojas turi derinti Chartijos 7 ir 8 straipsniuose numatytą teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į duomenų apsaugą su visuomenės teise turėti prieigą prie aptariamos informacijos ir informaciją skleidžiančio asmens teise į saviraiškos laisvę pagal Chartijos 11 straipsnį.

48 Žr. gairių p. 23.